

STICHTING VLEERMUISBUNKER WASSENAAR

JAARVERSLAG 2014

Meervleermuis. Foto. Mark Kras, boswachter Hollands Duin Staatsbosbeheer

“Winter. Aan een kleine oneffenheid in het beton hangt een zacht bruin diertje te wachten op de lente. Zijn haartjes zijn bedauwd. Zijn hart slaat nauwelijks, zijn ademhaling is tot het uiterste vertraagd.

Ergens in de zeereep van Wassenaar grotendeels verscholen onder een dik dek van zand overwintert een meervleermuis in een gangenstelsel uit vervlogen tijden: de Vleermuisbunker.”

Mark Kras

©
Stichting Vleermuisbunker Wassenaar
Adriaan Pauwstraat 8
2242 LT Wassenaar
www.stichtingvleermuisbunker.nl

1. Voorwoord

Vanaf haar oprichting begin 2009 heeft de Stichting Vleermuisbunker Wassenaar in relatieve stilte gewerkt – wel gewerkt, al heeft de buitenstaander er weinig tot niets van meegekregen. Het jaar 2014 kenmerkt zich als het jaar van herstel van de bunker. Zowel voor de vleermuizen, die er een onderkomen in vinden, als voor het meer zichtbaar maken van de historie en de betekenis van de bunker als deel van de Atlantikwal van groot belang. Tegelijkertijd betekent het herstel dat op korte termijn, waarschijnlijk reeds 2015, de bunker opnieuw voor het publiek toegankelijk wordt. Daarmee zijn meteen de drie hoofddoelen van de stichting gegeven: herstel van de bunker, hervatting van de rondleidingen en educatie over de natuur, in het bijzonder de vleermuizen, en over de historie, in het bijzonder de betekenis van de Atlantikwall in de Tweede Wereldoorlog.

Met zijn subsidie van € 12.500 in 2011 heeft het Rabobank Stimuleringsfonds de stichting in staat gesteld daadwerkelijk van start te gaan door onderzoek te doen naar de bouwtechnische staat van de bunker op basis waarvan een bestektekening is opgesteld voor het herstel. Aansluitend zijn subsidies verworven voor de uitvoering van de herstelwerkzaamheden, in het bijzonder van de provincie Zuid-Holland, en van de gemeente Wassenaar voor de voortgang van de stichtingsactiviteiten, zoals de publieksvoorlichting, met name via de website www.vleermuisbunker.nl. Eerder reeds zijn bijdragen verleend door de Stichting Zabawas voor de bouw van de website en door de Vrienden van Wassenaar uit waardering voor het initiatief van de stichting.

Het doet de stichting goed dat zij in het verslagjaar zo belangrijke vorderingen heeft gemaakt, met bijzondere dank aan Staatsbosbeheer, de eigenaar van de bunker, die verantwoordelijk is voor de herstelwerkzaamheden, geleid door Architectenburo Veldman Rietbroek Smit in Leiden en uitgevoerd door Aannemersbedrijf Den Dubbelden bv in Noordwijk.

Het bestuur van de stichting spreekt de verwachting uit dat het de vleermuizen spoedig een verantwoorde verblijf- en fourageersplaats kan bieden, de (oorlogs)historie tot haar recht kan laten komen en u en andere belangstellenden opnieuw de gelegenheid bieden om door een rondleiding kennis te nemen van het bijzondere karakter van de vleermuisbunker, een *lieu de mémoire* van betekenis.

Kees Neisingh
Voorzitter Stichting Vleermuisbunker Wassenaar

2. Erfgoedlijnen

In het kader van het project Erfgoedlijnen biedt de provincie Zuid-Holland subsidies aan voor projecten, zoals het behoud en het herstel van de Vleermuisbunker. De toekenning van subsidies is gebonden aan een aantal voorwaarden, waarvan *het (opnieuw) beleefbaar maken voor een ruim publiek* de meest voorname is. De provincie heeft de stichting subsidies toegekend – in het verslagjaar ging dat om een bijdrage ter grootte van € 62.363.

Voor 2015 heeft de stichting opnieuw een beroep gedaan op een provinciale bijdrage.

3. Herstel

In het voorjaar van 2014 heeft de gemeente Wassenaar de omgevingsvergunning verleend voor de herstelwerkzaamheden en de verbeteringen van de bunker – naast de stichting hebben vooral Staatsbosbeheer, eigenaar van de Vleermuisbunker, en de vleermuisdeskundige Anne-Jifka Haarsma, betrokken bij de Vleermuis Werkgroep Nederland, bijgedragen geleverd voor de omgevingsvergunning. Aansluitend op de vergunningverlening hebben Staatsbosbeheer en de stichting een overeenkomst gesloten, waarin de stichting en Staatsbosbeheer het aannemersbedrijf Den Dubbelden de opdracht verleenden met het herstelwerk te beginnen – in het voorjaar van 2014 is het bedrijf aan de slag gegaan. Dat alles onder begeleiding en toezienend oog van van restauratiearchitect Paul Rietbroek en David van Pykeren.

4. Monumentenschild

“De historie kleeft aan de wanden en de bijzondere Meervleermuis hangt aan de plafonds van dit kostbaar erfgoed”, glunderde Arjen Siebel, districtshoofd Staatsbosbeheer, op 13 februari 2014, terwijl wethouder Leendert de Lange hem en stichtingsvoorzitter Kees Neisingh het gemeentelijke monumentenschild overhandigde.

Wethouder Leendert de Lange overhandigt Arjen Siebel, links, en Kees Neisingh, rechts, het gemeentelijke monumentenschild boven op het duin, waaronder de Vleermuisbunker verscholen gaat. *Foto.* Gemeente Wassenaar.

Hierna brachten zij het schild aan op de Vleermuisbunker onder toezien van Han Weber, gedeputeerde van de provincie Zuid-Holland. “De bunker, deel van de Atlantikwall, verdient bescherming. Zij vormt een schakel in de *Erfgoedlijn Atlantikwall* van de provincie”, voegde de gedeputeerde eraan toe, die met zijn subsidie het herstel mede mogelijk maakte. De bijeenkomst aan het Wassenaarse Slag vormde een zichtbaar hoogtepunt in het verslagjaar.

5. Voorlichting en educatie

De stichting heeft de activiteitsubsidie van € 1.200, in 2014 toegekend door de gemeente Wassenaar, onder meer gebruikt om de website te herzien, aan te vullen en te actualiseren. De site, www.vleermuisbunker.nl, biedt hiermee belangrijke educatieve informatie, inclusief videobeelden, over de vleermuispopulaties, die gebruik maken van de bunker en over de betekenis van de bunker als deel van de Atlantikwall. De uitvoering van de hernieuwde website is op vrijwillige basis verricht door Peter Lokker. Daarnaast organiseert de stichting in 2015 een lezingenavond.

In nauw overleg tussen SBB en de stichting is eerstgenoemde begonnen met het werven van vrijwillige rondleiders, die een trainingsprogramma volgen – hierbij hebben zich ook enkele oud-rondleiders aangesloten.

6. Pers

De pers besteedde uitgebreid aandacht aan de overhandiging van het gemeentelijke monumentenschild. Dankzij de inzet van boswachter Mark Kras gaf Vara's programma Vroege Vogels op 16 februari 2014 met een radiodocumentaire informatie over de betekenis van de bunker, in het bijzonder voor de uiterst zeldzame Meervleermuis. De Wassenaarse Krant, www.wassenaarders.nl en Radio Midvliet berichtten eveneens over de bunker en zijn aanstaande herstel.

Het Leidsch Dagblad, 13 september 2014, plaatste een achtergrondartikel over de Vleermuisbunker en de stand van zaken, waarin Kees Neisingh, Mark Kras en Anne-Jifka Haarsma aan het woord kwamen. Van penningmeester Klaas van der Poel verscheen een overzichtsartikel in De Wassenaarse Krant.

7. Stichting

In 2009 richtten enkele enthousiaste Wassenaarders in samenspraak met Staatsbosbeheer en daartoe mede aangezet door de gemeente Wassenaar, de *Stichting Vleermuisbunker Wassenaar* op. Het hoofddoel van de stichting is de heropening van de Vleermuisbunker aan het Wassenaarse Slag, het herstel van de bunker als verblijf- en fourageerplaats voor vleermuizen, als historisch beeld van de Atlantikwall en om de bunker opnieuw voor het publiek open te stellen.

8. Bestuur

In het verslagjaar bleef de samenstelling van het bestuur ongewijzigd. Het bestuur bestond uit Kees Neisingh, voorzitter, Antoon Claassen, secretaris, Klaas van der Poel, penningmeester, en Robert van Lit, bestuurslid. Het bestuur kwam acht maal in vergadering bijeen.

Het bestuur stelde het jaarverslag en de jaarrekening 2013 vast en verleende décharge aan de penningmeester.

Het bestuur besteedde met name aandacht aan de subsidiëring van de herstelwerkzaamheden aan de bunker en voor de communicatie en educatie. Voorts maakte het bestuur werk van de status van gemeentelijk monument voor de Vleermuisbunker en de omgevingsvergunning om het geplande herstel te kunnen uitvoeren.

Het bestuur nam afscheid van vertrekkend wethouder Leendert de Lange en maakte kennis met zijn opvolger, wethouder Ruimte Inrichting Leo Maat. Het bestuur was vertegenwoordigd op de februariherdenking aan het Wassenaarse Slag van de in de Tweede Wereldoorlog gevallen Franse commando's.

De stichting behield de ANBI-status.

9. Comité van Aanbeveling

In het comité van aanbeveling had eveneens geen wijziging plaats en bestond in 2014 uit de leden J.Th. Hoekema, burgemeester Wassenaar, P. Kamphuis, directeur Nederlands Instituut Militaire Historie, Peter Lina, Unep/Eurobats en André van Herk, voorzitter Economisch Overleg Wassenaar.

10. Jaarrekening

Stichting Vleermuisbunker Wassenaar Beknopt financieel overzicht 2014

Inkomsten en uitgaven

	Uitgaven	Inkomsten
Kosten bank	€ 107	
Kosten website	PM	
Rek. Cour. 201 duingebied	€ 3000	
Staatsbosbeheer, fact. 330586-33 = 80% fase 1, ex. BTW	€ 46612	
Staatsbosbeheer fact. 330586-33 = 40 % fase 2, ex. BTW	€ 20615	
Activiteiten subsidie 2014 Gemeente Wassenaar		€ 1200
Subsidie PZH, fase 2 =80% van €62363 (zie beschikking 02.05.14)		€ 49890
Saldo uitgaven – inkomsten		€ 19244
	-----	-----
	€ 70334	€ 70334
Balans per 31.12.2014		
Saldo 31 december 2013	€ 58802	
Saldo uitgaven – inkomsten		€ 19244
Saldo bank 31 december 2014	€ 39552	

Toelichting op het financieel overzicht 2014

In de voorgaande jaren, vanaf de oprichting van de Stichting Vleermuisbunker Wassenaar, hebben voornamelijk voorbereidende werkzaamheden plaatsgehad en is de samenwerking tussen de stichting en de Gemeente Wassenaar, Staatsbosbeheer, de Vleermuiswerkgroep Nederland en de Provincie Zuid Holland vormgegeven.

In 2014 is een begin gemaakt met de feitelijke werkzaamheden van de restauratie van de Vleermuisbunker aan het Wassenaarse Slag, met als belangrijke mijlpalen:

- . de toekenning van de omgevingsvergunning voor de werkzaamheden aan en rondom de bunker
- . de voortzetting van de werkzaamheden van fase 1: de ontsluiting en het herstel bunkercomplex. In overleg zijn de inhoud en de datum van oplevering van de werkzaamheden gecorrigeerd en zijn de werkzaamheden vervolgens uitgevoerd en gereed gemeld.
- . de toekenning van de tweede tranche van de subsidie ten behoeve van fase 2: het aanbrengen van de veiligheidsmaatregelen ten bedrage van € 62.363
- . de aanvraag van de provinciale subsidie voor fase 3: het verbeteren van de toegang ten bedrage van € 49.465.

In goed overleg zijn de betalingen voor de door hen uitgevoerde werkzaamheden aan Staatsbosbeheer overgemaakt.

Stand van zaken en plannen

De communicatie met de betrokken overheden en medewerkers is in stand gehouden en er is een aanvang gemaakt met de selectie en training van de vrijwilligers voor de voorgenomen rondleidingen van het publiek in het herstelde complex. Naar verwachting hebben in 2015 op bescheiden schaal weer rondleidingen plaats en kan de openstelling van het complex in 2016 plaatshebben. De stichting is er optimistisch over, dat zij hiervoor de benodigde financiën vindt. Na de algehele afronding van de werkzaamheden en de definitieve openstelling zal de stichting het beheer en de exploitatie van de Vleermuisbunker aan Staatsbosbeheer overdragen en zal de stichting zich opheffen.

K.G. van der Poel
Penningmeester

11. Tot slot

Het bestuur kijkt met tevredenheid terug op de vorderingen die in het verslagjaar tot stand gekomen zijn – deze vormen een goede basis om het doel van de stichting te bereiken.

Het Bestuur, 1 februari 2015

Stichting Vleermuisbunker Wassenaar
Adriaan Pauwstraat 8
2242 LT Wassenaar

www.vleermuisbunker.nl